exuagā̃n. Bonifacij. viij. et abſolutio pape reſerua
tur. h° h3 locū i cu. ro. Jo. an. z. an. ď but. eā alle.

Sequitur quarta et vltima pars hu/
ius tractatus que tractat de abſolutio
ne et penitentie iniunctione.

Capitulum xlviij.

POſtquā penitens dixit ex ſe
peccata ſua. vel ex inter=
rogatione confeſſoris vt de
buit tandem concludat di=
cens. In iſtis peccaui et in
alijs multis. et de omnibus
dico meam culpam. Confeſ=
ſor vero tunc interroget. ni=
ſi tamen fuerit pſona talis de quo hoc non dubi=
tetur quia tunc ſuperfluū et riſibile eſſet. Si do=
let de peccatis pteritis z pponit in futurū abſtine
re ab omnibus ſcilicet mortalibus. Item ſi abſtu=
lit vel famam vel res alterius et paratus ſit ſatiſ
facere vel reddere. vel ſi iniuriam fecit. pro ea ſa=
tiſfactionem facere et hmōi et hoc ſit patus face=
re quãcito poterit ſine vlla dilatione. Que reſtitutō
qñ ſit fienda. z quo ordine quo ad certa vel incer
ta. vide in tertia parte ſumme. t. pk. per totum et
eſt ibi materia longa. qp ſi dicat nolle iſta facere k
non poſſe cum tamen bene poſſet. non eſt abſoluē
dus. hec Tho. in. ij. ſcđe. q. iij. tunc vera. Poteſt
tamen dici Miſeriatur tui zc ſed nullo modo abſol
uo te Poteſt etiam ei iniūgi aliud bonum faciēdū

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

non tamen in penitentiã declarando ſibi hͦ ſcilicȝ ꝙ infructuoſa ſit et ſine remiſſione peccatorũ. Sȝ ad mollificandum ſit et ſine remiſſione peccatorꝝ ſed ad mollificandum cor eius d͛ pe. di. v. falſas. Si autem paratus eſt ad omnia faciendum. tunc ſi eſſet aliqua ſententia excommunicationis ligatus. ſi non potes eum abſoluere ab illa remittas eum ad epiſcopum vel alium qui habeat ſuper hͦ auctoritatem vel tu vadas ad procurandū pro eo licentiam abſoluendi vel abſolutionem ipſam ⁊ ſic abſolutum ab excommunicatione tu poſtea abſoluas a peccatis et non prius. hec Thomas. Si autem potes abſoluere habendo in hoc ſpecialem auctoritatem ſi non abſoluiſti in principio confeſſiõis qd͛ tamen decentius fieret tamen nõ eſt multa uis ſi fiat in fine dummodo tamen ante abſolutionem a peccatis abſoluat eum iſto modo qui ſequit͛ ab excommunicatione ¶ Primo exigendum eſt ab eo iuramentum ꝙ ſit paratus ſtare mandatis eccleſie que ſcilicet fient ei pro illa cauſa. Quo iuramẽto preſtito iniungatur ei hoc. vt ſi incidit in excõmunicationem faciendo contra aliquem canonem ꝓponat non amplius illud facere puta ſi fuit excõmunicatus ꝓpter percuſſionem clerici. proponat non amplius verberare huiuſmodi et ſic de alijs. Si pro offenſa facta in alium promittit ſatiſfacere et non amplius offendere. Et hoc facto denudatiſ humeris eius. Confeſſor cum diſciplina vel virga percuciat dicendo pſ. Miſerere mei deus. vel aliũ pſ. penitentialem dando ad quemlibet verſuȝ ictũ vnũ poſtea. gl͛a pr̃i. deinđ kyriel͛. xpel͛. kiriel͛. pr̃

nr̃. Et ne nos. verſus. Saluū fac ſuū tuū Reſ. de9
me9 ſperātē inte v̄ſus. Eſto nob̄ dn̄e turris forti-
tudinis Re° a facie inimi. v̄ſ. Nichil ꝓficiet inimi
cus in eo Re°. Et filius iniquitatis non nocebit ei
v̄ſus. Dn̄e exaudi oꝛ̃ez Et cla. Dn̄s vobiſcū. Oꝛatō
Deus cui ꝓpriū ē miſeri ſemꝑ et parcē ſuſcipe de
precationē nr̃am. et hūc famulū tuum quē ſnia ex
cōicationis ligat miſeratio tue pietatis abſoluat
ꝑ chriſtū dn̄m noſtrū. Amen.

Abſolutio.

AVctoritate oīpotentis dei. et beatoꝝ apl̃oꝝ
petri et pauli ⁊ dn̄i nr̄i pape vł epi ſi ipe cō
miſit hic michi ꝯmiſſa et tibi ꝯceſſa. abſoluo te a
vinculo excōmunicatōis quam incurriſti propter
talem vel talem cauſam puta ꝓpter manuum inie-
ctionem violentam in clericum vel religioſum vel
ꝓpter ingreſſum in monaſteriū monialiū vel mona
choꝝ ſi fuerit mulier. in caſu non ꝯceſſo et hmōi.
Et ſi in pluribus ſententijs fuerit ligatus ſingu-
las exprimat dicendo. Ego te abſoluo ligatū ſen
tētia excōicationis quā incurriſti ꝓpter talem cau-
ſam et talem ⁊c̄. vel ſi pluries ꝓpter eandē cauſaʒ
excōicatus eſt. dicendū eſt totiens quotiēs incur
riſti Addendo. Et reſtituo te ſanctis ſacramentis
eccleſie et ꝯioni et vnitati fideliū. In nomine pa
tris et filij. et ſpūs ſcti Amen. Verberādo eū vſqʒ
ad amen. Nota tn̄ ꝙ iſta forma. licet debēt ſerua-
ri vt ex̄ de ſen. ex. nuꝑ. Non eſt tamen neceſſaria
quin etiā ſimplici verbo fieri poſſit ſm pe. d̓ pal.
et Jo. de lig. Sicut excōicatio poteſt fieri ſimplici

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

verbo q̄uis fieri non debeat ergo ⁊ abſolutio que
ſequi debet excōicationem ī his ex̄ d' reg. iur. Oīs
ſed ſi etiā eſſet fienda hmōi abſolutio in publico ꝉ
erga mulieres forte tunc obmittēda eſt denuda-
tio et verberatio ne denudetur peccatum. Item
ſi quis eſt excōicat9 ꝓpter rem alteri ablatā q̄uis
reſtituerit n̄ tn̄ ē abſolutus niſi iudex qui tulit ſē
tentiā abſoluerit. Et hoc pſonis declarandum eſt
Poſt abſolutionem hmōi que preponitur vel ſi nō
eſt aliqua ſententia ligatus ſi habet aliquos ca-
ſus predictoꝝ de reſeruatis epī vel pape Abſol-
uas eum nihilominus de quibus potes. ſub hac
ꝯdicione et forma Si teneris aliquo vinculo excō
municationis minoris. Ego te abſoluo ⁊ reſtituo te
ſanctis ſacramentis eccl'ie. In noīe pr̄is ⁊ fi. ⁊ ſp.
ſancti. Am̄. Miſereat' tui. ⁊c. Fili9 dei ꝑ ſuā miam
te abſoluat et auctoritate ei9 qua fungor ego in
hac ꝑte te abſoluo ab oībus peccatis tuis michi
ꝯfeſſis ꝯtritis et oblitis a quibus poſſū te abſol
uere. In noīe pr̄is et fi. ⁊ ſp. ſc̄ti amē Et peccata
a quibus nō potes abſoluere exprimas penitēti i-
ponens vt habeat recurſum ad ep̄m vel eius vica
rium et dicat ea ſibi in confeſſione. Vel ſi eſſ3 ſim-
plex et neſciret ita bene exp̄mere factum ſuum vt
eſſet neceſſe. ſcribat ꝯfeſſor illud vel illa in cedu-
la et det penitenti vt portet ep̄o vel eius vicario
ſub hac verboꝝ forma vel ſimili. Latorē p̄ncium
vꝉ latricē ꝑhomicidio vꝉ inceſtu in tali gradu. vꝉ
hmōi ꝯmiſſo ad abſoluendū p̄nitati veſtre tranſ-
mitto vt abſolutōis bn̄ficiū ipendēdo et ei pniam
ſalutarē iniūgēdo ip̄m ꝉ ipa3 ſc̄te ecc'ie recōſilietis

ꝙ ſi ipſe ep̄s remittat illum ad confeſſorem. aucto
ritate illius iterum abſoluat ab omnibus et īponat
penitētiam pro illo ꝑ quo nondū īpoſuerat. ⁊ cau
tum reddat ne cedulā illam alteri legendā tradat
Melius eſt ergo vt ſi ipſe confeſſor ꝯmode poterit
ꝑſonaliter ad ep̄m vadat pro auctoritate abſoluti
om̄s ſi ſibi velit dare. Si vero ꝯfitens non habet
caſum reſeruatum. vel ſi habet et confeſſor poteſt
de omnibus abſoluere. Premiſſa abſolutōe ab ex-
cōicatione minori et alius vt s̄. ſ. Miſereatur ⁊c̄ filius
dei ⁊c̄. Dicat. Et auctoritate eius qua fungor ego
abſoluo te ab omnibus peccatis tuis. In no. p. ⁊ fi.
⁊ ſp. ſa. amē. et faciat ſignum crucis ſup eū cū di-
cit. In no. p. Nec eſt neceſſaria manus īpoſitio
ſuper abſoluēdū. imo nec decens. ſcḋm Tho. ṗcipue
ſuper mulierē. ſ; magis dec; ꝯſignatio crucis Et
poſtea addat. Paſſio dn̄i nr̄i ieſu chriſti et merita
beate marie virginis. et omnium ſanctorum ⁊ ſancta
rum dei et quicq̄d boni feceris ⁊ ꝓponis facere ac
mala q̄ ſuſtines et ſuſtinebis ſint tibi in remiſſiōe;
omniū peccatorum tuorum et in augmentū diuine gr̄e
Que verba non ſunt obmittēda q2 ſunt magne vti
litatis vt. ſ. omnia hmōi poſtea hēant vim ſatiſfa-
ctionis etiam ex virtute clauium et ſic magis va-
lent. hec Tho. In penitentia iniūgenda hoc maxi
me attēdas ſcḋm oēs vt talem des et iniūgas quam
credas omnino. ꝙ ipleat quantūcūq; magnus ſit
peccator. Et ſcḋm Criſoſt. melius eſt in huiuſmodi
reddere rationem de nimia miſericordia quā de ni
mia iuſticia. xxvi. q. vii. c. alliga. Dabis etiā ſibi
libertatem ꝙ cū aliqua die obmitteret penitētia;

iniūctā poſſit in alia die ſeqn̄ti recuꝑare illā. Item
qn̄ dubitat᷑ de aliq° an faciat pn̄iam iniūctā dice᷑
ei ꝙ ſi n̄ fecerit illā. puta ſi nō ieiūauerit ꝙ talez
faciet elemoſinā vł aliud bonū et hmōi Et de ora
tōib⁊ ꝑ paucos dies pt̄ ſibi dari. ſi ſciuerit veri-
ſił̄r. ꝙ de facili poterit recidiuari in crimīalia. Et
ꝑ plures dies pt̄ ſibi dari ď elemoſinis ⁊ ieiunijs
qꝛ hmōi etiā ſi fiāt in mortali non ſunt iterāda qꝛ
valēt q̄ntū ad effectū quē relinquūt p⁹ expletōez
ī ſatiſfaciēte cū quis reuertit᷑ ad grām. hec Tho.
Querendū eſt etiā ab eo. ſi pt̄ illa facē ł dubitat
qꝛ tūc nō eſt iniūgenda illa ſ3 alia quā pt̄ facē De
clarādū ē etiā peccatorib⁹ magnis ſm̄ hoſti. ꝙ ſm̄
regulas eccīe taxatas. xxij. q j. c. p̄dicandū. ꝓ quo
libet mortali eſſ3 ſeptēnis penitētia iniūgēda Et iō
nō reputet pc̄tā ſua leuia. eo ꝙ ꝑua ei da᷑ pnīa qꝛ
hoc fit ne cadat ī deſperatōem et dimittat eā qď
eſſet ſibi mortale et oporteret reiterare ꝯfeſſionē
Vn̄ etiaz pt̄ āmoueri ꝙ faciat aliqď memoriale de
pnīa ſibi iniūcta vt meli⁹ recordet᷑. et ſi obliuiſce-
ret᷑ reuertat᷑ ad ꝯfeſſorē . q̄ ſibi illā vł aliā ſimilē
reddat. Itē ſił̄r iniūgas ꝙ ſi p⁹ ꝯfeſſionē ď aliq°
crimīali recordat᷑ qď tūc fuit oblit⁹ ꝙ reuertat᷑
ad te ꝯfitēdo illud q̄cito poterit. qꝛ alias n̄ ꝓdeſſ3
ſibi ꝯfeſſio nec tn̄ neceſſariū eſt vt vadat ad te qꝛ
pt̄ ire ad aliū nec tn̄ tenet᷑ niſi illud dicē. De vo-
tis ſi que habet q̄ non pōt bn̄ iplere vł dubitat. ſi
habes ī hoc ſpālem auctoritatē diſpēſa. vel pociuſ
in aliud piū opus ꝯmuta. Si vero non habes illā
auctoritatē. remitte quātū ad hoc ad ep̄m vel eius
vicariū Itē caueas ne iniūgas penitentiā ꝑ quam

fiat preiudicium iuris alieni. aut per quam detur
alicui occaſio ruine ſpiritualis aut per quam pec-
catum ocultum poſſit alijs manifeſtari. Item per
maxime ita confitentem. ante et ĩ fine cõfeſſionis
verbis quibus potes inducas ad contritionez. ne
dicat ſicut fabulam peccata ſua. ſed cũ deteſtatio
ne. Et vt dicit Augꝰ. Caute et aſtute interrogã-
do que creditur ꝙ ille ex verecundia vellet ocul-
tare. Circa turpia non deſcendendo ad ꝑticulares
circũſtantias poſtꝙ habetur ſufficienter ſpecies
peccati et huiuſmodi a remotis interrogando ne
doceantur homines intelligere malicias quas an
tea neſciuerant. hec Tho. Ammoneas etiaz ſuper
omnia vt vitet malas ſocietates vt frequenter ꝯfi
teatur. vt ſepe audiat verbum dei vt querat ſemꝑ
orationes et participationes bonorum que fiunt ĩ
religionibus et indulgentias et hmõi.

Circa infirmos Capitulum. xxxxix.

Circa infirmos ſic eſt agen-
dum. Aut enim talis eſt in
articulo mortis aut non. Et
dicitur periculum mortis nõ
ſolum quia eſt ĩ extremis cõ
ſtitutus. ſed etiam quia eſt
infirmus infirmitate ex qua
frequenter contingit homi-
nes mori. et vbi medici dubitant. In tali enim ca-
ſu poteſt quilibet abſolui a quolibet ſacerdote dũ
modo non preciſe de quolibet peccato ꝛ qualibet
ſententia cum periculum eſt in mora. Talis ergo